



Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 17. oktobra 2013*

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe — Območje svobode, varnosti in pravice — Biometrični potni list — Prstni odtisi — Uredba (ES) št. 2252/2004 — Člen 1(2) — Veljavnost — Pravna podlaga — Postopek sprejetja — Člena 7 in 8 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah — Pravica do spoštovanja zasebnega življenja — Pravica do varstva osebnih podatkov — Sorazmernost“

V zadevi C-291/12,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Verwaltungsgericht Gelsenkirchen (Nemčija) z odločbo z dne 15. maja 2012, ki je prispela na Sodišče 12. junija 2012, v postopku

Michael Schwarz

proti

Stadt Bochum,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi L. Bay Larsen, predsednik senata, M. Safjan, J. Malenovský (poročevalec), U. Löhmus, sodniki, in A. Prechal, sodnica,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodni tajnik: K. Malacek, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 13. marca 2013,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za M. Schwarza on sam in W. Nešković, odvetnik,
- za Stadt Bochum S. Sondermann, agentka,
- za nemško vlado T. Henze in A. Wiedmann, agenta,
- za poljsko vlado B. Majczyna, agent,
- za Evropski parlament U. Rösslein in P. Schonard, agenta,
- za Svet Evropske unije I. Gurov in Z. Kupčová, agenta,

* Jezik postopka: nemščina.

— za Evropsko komisijo B. Martenczuk in G. Wils, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 13. junija 2013

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na veljavnost člena 1(2) Uredbe Sveta (ES) št. 2252/2004 z dne 13. decembra 2004 o standardih za varnostne značilnosti in biometrične podatke v potnih listih in potovalnih dokumentih, ki jih izdajo države članice (UL L 385, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 444/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 (UL L 142, str. 1, in popravek UL L 188, str. 127; v nadaljevanju: Uredba št. 2252/2004).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med M. Schwarzom in Stadt Bochum (mesto Bochum) zaradi zavrnitve navedenega mesta, da M. Schwarzu izda potni list, ne da bi se mu hkrati odvzeli prstni odtisi, da bi se shranili v tem potnem listu.

Pravni okvir

- 3 Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 15, str. 355) v členu 2 določa:

„V tej direktivi:

- (a) ‚osebni podatek‘ pomeni katero koli informacijo, ki se nanaša na določeno ali določljivo fizično osebo (‚posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki‘); določljiva oseba je tista, ki se lahko neposredno ali posredno identificira, predvsem s sklicevanjem na identifikacijsko številko ali na enega ali več dejavnikov, ki so značilni za njeno fizično, fiziološko, duševno, ekonomsko, kulturno ali socialno identiteto;
- (b) ‚obdelava osebnih podatkov‘ (‚obdelava‘) pomeni kakršen koli postopek ali niz postopkov, ki se izvajajo v zvezi z osebnimi podatki z avtomatskimi sredstvi ali brez njih, kakršno je zbiranje, beleženje, urejanje, shranjevanje, prilagajanje ali predelava, iskanje, posvetovanje, uporaba, posredovanje s prenosom, širjenje ali drugo razpolaganje, prilagajanje ali kombiniranje, blokiranje, izbris ali uničenje;

[...]“

- 4 Člen 7(e) Direktive 95/46 določa:

„Države članice določijo, da se lahko osebni podatki obdelujejo samo, če:

[...]

- (e) je obdelava potrebna za izvajanje naloge, ki se opravlja v javnem interesu ali pri izvrševanju javne oblasti, dodeljene upravljavcu ali tretji stranki, ki so ji posredovani podatki.“

5 V uvodnih izjavah 2, 3 in 8 Uredbe št. 2252/2004 je navedeno:

„(2) Minimalni varnostni standardi za potne liste so bili uvedeni z Resolucijo predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta 17. oktobra 2000 [s katero so bile dopolnjene resolucije z dne 23. junija 1981, z dne 30. junija 1982, z dne 14. julija 1986 in z dne 10. julija 1995 glede varnosti potnih listov in drugih potovalnih dokumentov (UL C 310, str. 1)]. Da bi dosegli višje, usklajene varnostne standarde za potne liste in potovalne dokumente in jih zaščitili pred ponarejanjem, je primerno, da se ta resolucija zdaj posodobi in nadomesti z ukrepom Skupnosti. Hkrati je v potni list ali potovalni dokument treba vključiti biometrične identifikatorje, tako da bo vzpostavljena zanesljiva povezava med potnim listom ali potovalnim dokumentom in njegovim pravnim imetnikom.

(3) Usklajevanje varnostnih značilnosti in vključitev biometričnih identifikatorjev pomenita z vidika prihodnjega razvoja na evropski ravni pomemben korak v smeri uporabe novih elementov, ki bolje zaščitijo potovalni dokument in vzpostavijo zanesljivejšo povezavo med potnim listom in potovalnim dokumentom ter njegovim imetnikom, kar v veliki meri prispeva k zagotavljanju zaščite potnega lista oziroma potovalnega dokumenta pred zlorabo. Upoštevati je treba zahteve Mednarodne organizacije za civilni letalski promet (ICAO), in zlasti tiste iz dokumenta št. 9303 o strojno berljivih potovalnih dokumentih.

[...]

(8) V zvezi z osebnimi podatki, ki jih je treba obdelati zaradi potnega lista in potovalnih dokumentov, se uporablja Direktiva [95/46]. Treba je zagotoviti, da v potnem listu niso shranjene nobene druge informacije, razen če ta uredba ali njena priloga ne določa drugače, ali če ni to navedeno v zadevnih potovalnih dokumentih.“

6 V uvodni izjavi 5 Uredbe št. 444/2009 je navedeno:

Uredba [št. 2252/2004] zahteva, da se biometrični podatki zbirajo in shranjujejo v pomnilniškem mediju potnih listov in potovalnih dokumentov za izdajanje takih dokumentov. To ne vpliva na nobeno drugo uporabo ali shranjevanje podatkov v skladu z nacionalnimi zakonodajami držav članic. [...] [U]redba [št. 2252/2004] ne zagotavlja pravne podlage za vzpostavitev ali vzdrževanje baz za shranjevanje teh podatkov v državah članicah, saj je to izključno predmet nacionalnih zakonodaj.“

7 Člen 1, od (1) do (2a), Uredbe št. 2252/2004 določa:

„1. Potni listi in potovalni dokumenti, ki jih izdajo države članice, morajo biti skladni z minimalnimi standardi, določenimi v Prilogi.

[...]

2. Potni listi in potovalni dokumenti imajo zelo varen pomnilniški medij, ki vsebuje podobo obraza. Države članice vključijo tudi dva ploska prstna odtisa v interoperabilni obliki. Podatki so zavarovani in pomnilniški medij ima zadostno zmogljivost in zmožnost zagotavljanja integritete, avtentičnosti in zaupnosti podatkov.

2a. Od zahteve za dajanje prstnih odtisov so izvzete naslednje osebe:

(a) otroci, mlajši od 12 let.

[...]

(b) osebe, pri katerih je jemanje prstnih odtisov fizično nemogoče.“

8 Člen 2(a) te uredbe določa:

„V skladu s postopkom iz člena 5(2) se določijo dodatne tehnične zahteve za potne liste in potovalne dokumente [...], ki se nanašajo na:

(a) dodatne varnostne značilnosti in zahteve, vključno z višjimi standardi zaščite pred prenašanjem in ponarejanjem“.

9 Člen 3(1) navedene uredbe določa:

„V skladu s postopkom iz člena 5(2) se lahko sprejme odločitev, da so zahteve iz člena 2 tajne in se ne objavijo. V tem primeru so dostopne samo izvajalcem, ki jih države članice zadolžijo kot odgovorne za tiskanje, in osebam, ki jih za to pooblasti država članica ali [Evropska] [k]omisija.“

10 Člen 4(3) te uredbe določa:

„Biometrični podatki se zberejo in shranijo v pomnilniškem mediju potnih listov in potovalnih dokumentov za namen izdajanja takih dokumentov. Za namene te uredbe se biometrične značilnosti v potnem listu in potovalnih dokumentih uporabljajo samo za preverjanje:

(a) verodostojnosti potnega lista ali potovalnega dokumenta;

(b) identitete imetnika s pomočjo neposredno dostopnih primerljivih značilnosti, kadar mora biti potni list ali potovalni dokument izdelan po zakonu.

Preverjanje dodatnih varnostnih značilnosti se izvaja ne glede na člen 7(2) Uredbe (ES) št. 562/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 105, str. 1). Nezmožnost primerjanja sama po sebi ne vpliva na veljavnost potnega lista ali potovalnega dokumenta za namene prečkanja zunanjih meja.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

11 M. Schwarz je pri Stadt Bochum zaprosil za izdajo potnega lista, pri čemer je odklonil odvzem prstnih odtisov. Ker je Stadt Bochum njegovo prošnjo zavrnilo, je M. Schwarz pri predložitvenem sodišču vložil tožbo, da bi se temu mestu naložilo, naj mu potni list izda brez odvzema prstnih odtisov.

12 M. Schwarz je pred tem sodiščem izpodbijal veljavnost Uredbe št. 2252/2004, s katero je bila uvedena obveznost odvzema prstnih odtisov prosilcem za izdajo potnih listov. Zatrjuje, da ta uredba ne temelji na ustrezni pravni podlagi in da je bila storjena napaka pri postopku. Poleg tega naj bi člen 1(2) navedene uredbe kršil pravico do varstva osebnih podatkov, ki je v splošnejšem okviru zagotovljena v členu 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), ki se nanaša na pravico do zasebnega življenja, na eni strani in izrecno v členu 8 Listine na drugi strani.

13 V teh okoliščinah je Verwaltungsgericht Gelsenkirchen prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je člen 1(2) Uredbe [št. 2252/2004] veljaven?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 14 Predložitveno sodišče, kot gre razumeti iz predložitvene odločbe, v bistvu sprašuje, ali je člen 1(2) Uredbe št. 2252/2004 neveljaven, ker, prvič, naj bi ta uredba temeljila na neustrezni pravni podlagi, drugič, naj bi postopek sprejetja navedene uredbe vseboval napako, in tretjič, naj bi člen 1(2) te uredbe kršil nekatere temeljne pravice imetnikov potnih listov, izdanih v skladu s to uredbo.

Pravna podlaga Uredbe št. 2252/2004

- 15 Predložitveno sodišče želi izvedeti, ali je bila Uredba št. 2252/2004 lahko sprejeta na podlagi člena 62(2)(a) ES, saj ta določba izrecno ne omenja pristojnosti za urejanje vprašanj v zvezi s potnimi listi in potovalnimi dokumenti, ki se izdajo državljanom Unije (v nadaljevanju: potni listi).
- 16 V zvezi s tem je treba poudariti, da je bil člen 62(2)(a) ES v različici, ki se je uporabljala od 1. maja 1999 do 30. novembra 2009, in na podlagi katere je bila sprejeta Uredba št. 2252/2004, del naslova IV Pogodbe ES, ki je bil naslovljen „Vizumi, azil, priseljevanje in druge politike v zvezi s prostim gibanjem oseb“. Ta določba je določala, da Svet Evropske unije v skladu s postopkom iz člena 67 ES v petletnem obdobju po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe sprejme „ukrepe glede prehajanja zunanjih mej držav članic, ki določajo [...] standarde in postopke, po katerih se morajo ravnati države članice pri izvajanju osebne kontrole na teh mejah“.
- 17 Iz besedila člena 62(2)(a) ES in iz cilja, ki mu je ta člen sledil, je razvidno, da je ta določba Svetu omogočala urejati potek kontrole, ki se je izvajala na zunanjih mejah Evropske unije in je bila namenjena preverjanju identitete oseb, ki so te meje prehajale. Takšno preverjanje je nujno pomenilo predložitev dokumentov, ki so dopuščali ugotovitev te identitete, zato je člen 62(2)(a) ES Svet pooblašчал za sprejetje predpisov v zvezi s takšnimi dokumenti in zlasti potnimi listi.
- 18 V zvezi z vprašanjem, ali je ta člen Svet pooblašчал za sprejetje ukrepov, ki so določali standarde in postopke, povezane z izdajo potnih listov državljanom Unije, je treba poudariti, prvič, da se je ta člen nanašal na kontrolo „oseb“, brez nadaljnjih pojasnil. Tako je treba šteti, da se je ta določba nanašala ne le na državljane tretjih držav, temveč tudi na državljane Unije in s tem tudi na njihove potne liste.
- 19 Drugič, kot poleg tega potrjuje obrazložiteni memorandum predloga uredbe Sveta o standardih za varnostne mehanizme in biometrične podatke v potnih listih državljanov EU (COM(2004) 116 final), ki ga je predložila Komisija, se lahko naloži uskladitev varnostnih standardov za te potne liste, tako da ti ne bi bili „varnostni mehanizmi“, ki so manj izpopolnjeni od mehanizmov, ki so predvideni za standardno obliko vizuma in enotno obliko dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav. V teh okoliščinah je treba šteti, da je zakonodajalec Unije pristojen za določitev enakovrednih varnostnih elementov za potne liste državljanov Unije, ker takšna pristojnost omogoča, da ti ne postanejo tarča ponarejanj in zlorab.
- 20 Iz navedenega izhaja, da je člen 62(2)(a) ES pomenil ustrezno pravno podlago za sprejetje Uredbe št. 2252/2004 in natančneje člena 1(2) te uredbe.

Postopek sprejetja Uredbe št. 2252/2004

- 21 Predložitveno sodišče sprašuje, ali je člen 1(2) Uredbe št. 2252/2004 veljaven glede na postopkovne zahteve iz člena 67(1) ES. V zvezi s tem se to sodišče sklicuje na argumentacijo tožeče stranke iz postopka v glavni stvari, ki meni, da se – v nasprotju s to določbo – v okviru zakonodajnega postopka ni opravilo ustrezno posvetovanje z Evropskim parlamentom. Po navedbah tožeče stranke je predlog Komisije, ki je bil posredovan Parlamentu za namene posvetovanja, določal shranjevanje slike prstnih

odtisov v potnem listu zgolj kot možnost držav članic, pri čemer se je ta možnost po posvetovanju s Parlamentom spremenila v obveznost. Takšna sprememba naj bi bila bistvena, tako da bi moralo biti v skladu s členom 67 ES opravljeno novo posvetovanje s Parlamentom.

- 22 Kljub temu ni sporno, da je Uredba št. 444/2009 besedilo člena 1(2) Uredbe št. 2252/2004, glede česar naj posvetovanje s Parlamentom ne bi bilo opravljeno, nadomestila z novim besedilom, ki povzema obveznost shranjevanja slik prstnih odtisov v potnih listih. Glede na to, da se Uredba št. 444/2009 uporablja za dejansko stanje v postopku v glavni stvari in da je bila sprejeta po postopku soodločanja in torej ob polnem sodelovanju Parlamenta kot sozakonodajalca, je domnevni razlog za neveljavnost brezpredmeten.

Temeljni pravici do spoštovanja zasebnega življenja in varstva osebnih podatkov

- 23 Na prvem mestu je treba preučiti, ali odvzem prstnih odtisov in njihovo shranjevanje v potnih listih, določena v členu 1(2) Uredbe št. 2252/2004, pomenita kršitev pravic do spoštovanja zasebnega življenja in varstva osebnih podatkov. Če bo odgovor pritrdilen, je treba na drugem mestu preveriti, ali je takšno kršitev mogoče upravičiti.

Obstoj kršitve

- 24 Člen 7 Listine med drugim določa, da ima vsakdo pravico do spoštovanja svojega zasebnega življenja. V skladu s členom 8(1) ima vsakdo pravico do varstva osebnih podatkov, ki se nanj nanašajo.
- 25 Iz teh določb, če se jih bere povezano, izhaja, da lahko načeloma kršitev navedenih pravic pomeni vsaka obdelava osebnih podatkov s strani tretje osebe.
- 26 Uvodoma je treba spomniti, da se spoštovanje pravice do zasebnega življenja v zvezi z obdelavo osebnih podatkov nanaša na vsako informacijo o določeni ali določljivi fizični osebi (sodbi z dne 9. novembra 2010 v združenih zadevah Volker und Markus Schecke in Eifert, C-92/09 in C-93/09, ZOdl., str. I-11063, točka 52, in z dne 24. novembra 2011 v združenih zadevah ASNEF in FECEMD, C-468/10 in C-469/10, ZOdl., str. I-12181, točka 42).
- 27 Prstni odtisi spadajo pod ta pojem, saj objektivno vsebujejo edinstvene informacije o fizičnih osebah in omogočajo njihovo natančno identifikacijo (glej v tem smislu zlasti sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 4. decembra 2008 v zadevi S. in Marper proti Združenemu kraljestvu, Zbornik sodb in odločb 2008-V, str. 213, točki 68 in 84).
- 28 Kot je razvidno iz člena 2(b) Direktive 95/46, pomeni obdelava podatkov vsak postopek, ki jih za te podatke uporabi tretja oseba, kot je njihovo zbiranje, beleženje, shranjevanje, posvetovanje ali uporaba.
- 29 Uporaba člena 1(2) Uredbe št. 2252/2004 pomeni, da nacionalni organi odvzamejo prstne odtise zadevnih oseb in da se ti shranijo na pomnilniškem mediju v potnem listu. Takšne ukrepe je zato treba šteti za obdelavo osebnih podatkov.
- 30 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da odvzem prstnih odtisov in njihovo shranjevanje v potnih listih, določena v členu 1(2) Uredbe št. 2252/2004, s strani nacionalnih organov, pomenita kršitev pravic do spoštovanja zasebnega življenja in varstva osebnih podatkov. Zato je treba preučiti, ali so te kršitve upravičene.

Upravičenost

- 31 Iz člena 8(2) Listine je razvidno, da se lahko osebni podatki obdelujejo le na podlagi privolitve prizadete osebe ali na drugi legitimni podlagi, določeni z zakonom.
- 32 Najprej, kar zadeva pogoj, ki se nanaša na soglašanje prosilcev za izdajo potnih listov z odvzemom njihovih prstnih odtisov, je treba poudariti, da je imetništvo potnega lista za državljane Unije praviloma nepogrešljivo zlasti za potovanja v tretje države in da mora ta dokument na podlagi člena 1(2) Uredbe št. 2252/2004 vsebovati prstne odtise. Tako državljani Unije, ki želijo potovati, ne morejo svobodno nasprotovati obdelavi njihovih prstnih odtisov. V teh okoliščinah za prosilce za izdajo potnih listov ni mogoče šteti, da so privolili v takšno obdelavo.
- 33 Dalje, glede upravičenosti obdelave prstnih odtisov na drugi legitimni podlagi, določeni z zakonom, je treba uvodoma spomniti, da pravici, priznani s členoma 7 in 8 Listine, nista absolutni pravici, ampak ju je treba upoštevati glede na njuno funkcijo v družbi (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Volker und Markus Schecke in Eifert, točka 48, in sodbo z dne 5. maja 2011 v zadevi Deutsche Telekom, C-543/09, ZOdl., str. I-3441, točka 51).
- 34 Člen 52(1) Listine namreč dopušča omejitve pri uresničevanju teh pravic, če so te omejitve predpisane z zakonom, če spoštujejo bistveno vsebino teh pravic, če so ob upoštevanju načela sorazmernosti potrebne in če dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali so potrebne zaradi zaščite pravic in svoboščin drugih.
- 35 V obravnavanem primeru ni sporno, prvič, da je treba omejitev, ki izhaja iz odvzema prstnih odtisov in njihovega shranjevanja pri izdaji potnih listov, šteti za predpisano z zakonom v smislu člena 52(1) Listine, saj člen 1(2) Uredbe št. 2252/2004 določa te postopke.
- 36 Kar zadeva, drugič, cilj splošnega interesa, ki je osnova za navedeno omejitev, je iz člena 1(2) Uredbe št. 2252/2004 v povezavi z uvodnima izjavama 2 in 3 te uredbe razvidno, da ta določba sledi predvsem dvema natančno določenima ciljema, pri čemer je prvi cilj preprečiti ponarejanje potnih listov, drugi pa preprečiti njihovo zlorabo, to pomeni njihovo uporabo s strani oseb, ki niso zakoniti imetniki teh potnih listov.
- 37 Navedena določba želi torej s sledenjem tema ciljema preprečiti zlasti nezakonit vstop oseb na ozemlje Unije.
- 38 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da člen 1(2) Uredbe št. 2252/2004 sledi cilju splošnega interesa, ki ga priznava Unija.
- 39 Tretjič, iz dokazov, ki so na voljo Sodišču, ni razvidno – poleg tega pa niti ni bilo zatrjevano – da omejitve pri uresničevanju pravic iz členov 7 in 8 Listine ne bi spoštovale bistvene vsebine teh pravic.
- 40 Četrto, treba je preveriti, ali so omejitve navedenih pravic sorazmerne glede na cilje, ki jim sledi Uredba št. 2252/2004, in s tem glede na cilj preprečevanja nezakonitega vstopa oseb na ozemlje Unije. Tako je treba preveriti, ali so ukrepi, ki jih je uvedla ta uredba, primerni za uresničitev teh ciljev in ne presegajo tega, kar je potrebno za njihovo doseganje (glej zgoraj navedeno sodbo Volker und Markus Schecke in Eifert, točka 74).
- 41 Kar zadeva vprašanje, ali lahko člen 1(2) Uredbe št. 2252/2004 doseže cilj, ki se nanaša na preprečevanje ponarejanja potnih listov, ni sporno, da shranjevanje prstnih odtisov na zelo varnem pomnilniškem mediju, določenem s to določbo, pomeni tehnično dovršenost, tako da lahko to shranjevanje zmanjša nevarnost ponarejanja potnih listov in olajša nalogo organov, ki so na mejah zadolženi za preverjanje pristnosti teh potnih listov.

- 42 V zvezi s ciljem preprečevanja zlorab potnih listov M. Schwarz trdi, da način preverjanja identitete s pomočjo prstnih odtisov ne more doseči tega cilja, ker njegovo uporabo v praksi spremljajo napake. Glede na to, da naj dve digitalni kopiji prstnih odtisov ne bi bili nikoli enaki, naj sistemi, ki uporabljajo ta način, ne bi bili dovolj natančni, kar naj bi povzročilo nezanemarljivo stopnjo napačnega sprejetja nepooblaščenih oseb in napačne zavrnitve pooblaščenih oseb.
- 43 V zvezi s tem je treba kljub temu ugotoviti, da ni odločilno to, da navedeni način ni povsem zanesljiv. Namreč, čeprav ta način ne izključuje povsem sprejetja nepooblaščenih oseb, zadostuje, da znatno znižuje tveganje za takšna sprejetja, ki bi obstajalo, če se ta način ne bi uporabljal.
- 44 Čeprav je res, da lahko uporaba načina preverjanja identitete s pomočjo prstnih odtisov izjemoma povzroči zmotno zavrnitev pooblaščenih oseb, pa ostaja dejstvo, da neujemanje prstnih odtisov imetnika potnega lista s podatki, vključenimi v ta dokument, ne pomeni – kot to določa člen 4(3), drugi pododstavek, Uredbe št. 2252/2004 – da se osebi samodejno zavrne vstop na ozemlje Unije. Edina posledica takšnega neskladja je, da se pritegne pozornost pristojnih organov glede zadevne osebe in da se v zvezi z njo sproži poglobljena kontrola, namenjena dokončni ugotovitvi njene identitete.
- 45 Glede na zgornje razmisleke je treba ugotoviti, da lahko odvzem in shranjevanje prstnih odtisov, določena v členu 1(2) Uredbe št. 2252/2004, dosežeta cilje, ki jim sledi ta uredba, in s tem cilj preprečevanja nezakonitega vstopa oseb na ozemlje Unije.
- 46 Kar zadeva, dalje, preučitev potrebnosti takšne obdelave, je zakonodajalec med drugim dolžan preveriti, ali obstajajo ukrepi, ki manj posegajo v pravici, priznani s členoma 7 in 8 Listine, in so obenem enako učinkoviti za uresničitev ciljev zadevnega predpisa Unije (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Volker und Markus Schecke in Eifert, točka 86).
- 47 V tem okviru je treba glede cilja zaščite potnih listov pred zlorabo na prvem mestu preveriti, ali poseg, ki ga predstavlja ukrep odvzema prstnih odtisov, ne presega tistega, kar je potrebno za uresničitev navedenega cilja.
- 48 V zvezi s tem je treba spomniti, da odvzem sestoji le iz odvzema odtisa dveh prstov. Poleg tega sta ta običajno izpostavljena pogledu drugih, tako da ne gre za intimni postopek. Ta postopek ravno tako zadevni osebi ne povzroča posebnega fizičnega ali psihičnega nelagodja, tako kot slikanje obraza.
- 49 Res je, da se odvzem prstnih odtisov opravi poleg slikanja obraza. Vendar za skupek teh dveh postopkov, namenjenih identifikaciji oseb, ni mogoče *a priori* šteti, da bi sam po sebi pomenil večji poseg v pravici, priznani s členoma 7 in 8 Listine, kot če bi se vsak postopek obravnavalo ločeno.
- 50 Tako glede postopka v glavni stvari nič iz spisa, predloženega Sodišču, ne dopušča ugotovitve, da bi sočasnost odvzema prstnih odtisov in slikanja obraza zgolj iz tega razloga pomenila večji poseg v ti pravici.
- 51 Treba je poudariti, da je bilo v postopku pred Sodiščem kot edina dejanska alternativa odvzemu prstnih odtisov navedeno slikanje očesne šarenice. Vendar nikjer v spisu, predloženem Sodišču, ni navedeno, da bi slednji postopek manj posegal v pravici, priznani s členoma 7 in 8 Listine, kot odvzem prstnih odtisov.
- 52 Glede učinkovitosti teh dveh načinov tudi ni sporno, da stopnja tehnološke dovršenosti načina, ki temelji na prepoznavanju očesne šarenice, ne dosega stopnje tehnološke dovršenosti načina, ki temelji na prstnih odtisih. Poleg tega je prepoznavanje očesne šarenice trenutno občutno dražji postopek od postopka primerjanja prstnih odtisov in je zato manj primeren za splošno uporabo.

- 53 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da Sodišče ni bilo seznanjeno z obstojem ukrepov, ki bi lahko dovolj učinkovito prispevali k cilju zaščite potnih listov pred zlorabo in ki bi obenem pomenili manjši poseg v pravici, priznani s členoma 7 in 8 Listine, kot je poseg, povzročen z načinom, ki temelji na prstnih odtisih.
- 54 Na drugem mestu ne sme člen 1(2) Uredbe št. 2252/2004, da bi bil upravičen z vidika takega cilja, zajemati obdelav odvzetih prstnih odtisov, ki bi presegale tisto, kar je potrebno za uresničitev navedenega cilja.
- 55 V zvezi s tem je treba poudariti, da se mora zakonodajalec prepričati, da obstajajo posebna jamstva, namenjena učinkoviti zaščiti teh podatkov pred neustrezno obdelavo in zlorabo (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi S. in Marper proti Združenemu kraljestvu, točka 103).
- 56 Glede tega je treba na eni strani poudariti, da člen 4(3) Uredbe št. 2252/2004 izrecno določa, da se lahko prstni odtisi uporabijo samo za preverjanje verodostojnosti potnega lista in identitete njegovega imetnika.
- 57 Na drugi strani ta uredba zagotavlja varstvo pred nevarnostjo, da bi podatke, ki vsebujejo prstne odtise, brale nepooblaščen osebe. V zvezi s tem je iz člena 1(2) navedene uredbe razvidno, da se zadevni podatki hranijo na pomnilniškem mediju, ki je vključen v potni list in zelo varen.
- 58 Predložitveno sodišče se z obravnavanega vidika vseeno sprašuje, ali je člen 1(2) Uredbe št. 2252/2004 sorazmeren glede na tveganje, da se po odvzemu prstnih odtisov na podlagi te določbe ti visokokakovostni podatki shranijo – po potrebi centralizirano – in uporabijo za druge namene od tistih, predvidenih s to uredbo.
- 59 V zvezi s tem je treba poudariti, da imajo prstni odtisi seveda posebno vlogo na področju identifikacije oseb na splošno. Tako tehnike identifikacije s primerjavo prstnih odtisov, odvzetih na nekem kraju, s shranjenimi v podatkovni bazi, omogočajo dokazati prisotnost neke osebe na tem kraju, najsi bo v okviru kazenske preiskave ali pa s ciljem opravljanja posrednega nadzora nad to osebo.
- 60 Vendar je treba poudariti, da člen 1(2) Uredbe št. 2252/2004 določa shranjevanje prstnih odtisov le v potnem listu, ki ostaja v izključni posesti imetnika tega potnega lista.
- 61 Glede na to, da ta uredba ne določa nobene druge oblike ne sredstva za shranjevanje teh odtisov, je ni mogoče razlagati – kot je to poudarjeno v uvodni izjavi Uredbe št. 444/2009 – kot da bi sama po sebi pomenila pravno podlago za morebitno centralizacijo podatkov, zbranih na njeni osnovi, ali za uporabo teh podatkov v druge namene kot za preprečevanje nezakonitega vstopa oseb na ozemlje Unije.
- 62 V teh okoliščinah argumenti, ki jih navaja predložitveno sodišče glede tveganj, povezanih z morebitnostjo takšne centralizacije, nikakor ne morejo vplivati na veljavnost navedene uredbe in bi jih bilo eventualno treba preučiti v primeru tožbe, ki bi bila pred pristojnimi sodišči vložena zoper zakonodajo, ki bi določala centralizirano bazo prstnih odtisov.
- 63 Glede na zgornje razmisleke je treba ugotoviti, da člen 1(2) Uredbe št. 2252/2004 ne nalaga obdelave prstnih odtisov, ki bi presegala tisto, kar je potrebno za uresničitev cilja zaščite potnih listov pred zlorabo.
- 64 Iz tega sledi, da je poseg, ki izhaja iz člena 1(2) Uredbe št. 2252/2004, upravičen s ciljem zaščite potnih listov pred zlorabo.
- 65 V teh okoliščinah ni več treba preučiti, ali so ukrepi, vzpostavljeni z navedeno uredbo, potrebni glede na drugi cilj, ki se nanaša na preprečevanje ponarejanja potnih listov.

- ⁶⁶ Glede na vse zgornje ugotovitve je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da preizkus tega vprašanja ni pokazal ničesar, kar bi vplivalo na veljavnost člena 1(2) Uredbe št. 2252/2004.

Stroški

- ⁶⁷ Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

Preizkus postavljenega vprašanja ni pokazal ničesar, kar bi vplivalo na veljavnost člena 1(2) Uredbe Sveta (ES) št. 2252/2004 z dne 13. decembra 2004 o standardih za varnostne značilnosti in biometrične podatke v potnih listih in potovalnih dokumentih, ki jih izdajo države članice, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 444/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009.

Podpisi